

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk
Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Stupeň vzdelávania	Primárne vzdelanie ISCED 1 – variant A
Predmet	Výtvarná výchova
Ročník	Štvrtý
Časová dotácia	2 hodiny týždenne 66 hodín ročne
Miesto realizácie	Trieda, knižnica, jazyková učebňa, školská záhrada

1. Charakteristika učebného predmetu a jeho význam v obsahu vzdelávania

Hlavným cieľom výtvarnej výchovy je využiť esteticko-výchovný charakter predmetu, čo znamená prebúdanie a formovanie estetického vzťahu žiaka s mentálnym postihnutím ku skutočnosti prostredníctvom výtvarných aktivít a výtvarného umenia.

Estetické zážitky a tvorivé činnosti prispievajú k postupnému zlepšovaniu psychomotorického stavu žiakov, k vyrovnávaniu ich disharmonického rozvoja a celkovej rehabilitácii umožňujúcej úspešné zaradenie do praktického života.

Výtvarná výchova vzhľadom na jej rozmanité možnosti pôsobenia na motoriku a psychiku žiakov s mentálnym postihnutím je v špeciálnej základnej škole nezastupiteľná. Má široký záber medzipredmetových vzťahov, v rozvoji citovej výchovy a veľkou mierou prispieva k celkovej rehabilitácii žiakov.

Cieľom výtvarnej výchovy vo vyšších ročníkoch špeciálnej základnej školy je i naďalej viesť žiakov k vytváraniu správneho vzťahu k prírodnej a umeleckej kráse, k výchove vkusu a k rozvoju už osvojených základných výtvarných zručností. V procese vyučovania výtvarnej výchovy je potrebné neustále brať do úvahy nielen výtvarnú typológiu detí, ale hlavne druh a stupeň postihnutia s prihliadnutím na individuálne možnosti každého žiaka.

Vhodné je využiť možnosti terapeutického pôsobenia predmetu s použitím relaxačných činností spätých s emocionálnym prežívaním žiakov.

2. Ciele predmetu

- Spresňovať, rozvíjať a obohacovať získané poznatky a výtvarné zručnosti.
- Pestovať vkus a zmysel pre farebnosť.
- Učiť sa správne komponovať a zobrazovať priestor.
- Učiť sa správne vidieť a odpozorovaný tvar nakresliť.

3. Obsah učebného predmetu

I. Výtvarné osvojovanie skutočnosti - 30 hodín

Tematické práce

Námety zo života detí, ich činností a prostredia, v ktorom sa pohybujú v nadväznosti na obsah vyučovania ostatných predmetov v tomto ročníku (slovenský jazyk a literatúra, vlastiveda, pracovné vyučovanie, hudobná výchova).

Komponovanie a zobrazovanie priestoru: *malbou* (akvarel, tempera, suchý pastel) a *kresbou* (mastný pastel v kombinácii s akvarelom, tuš kolorovaný akvarelom).

Zobrazovanie prírodných a umelých foriem

Výtvarné stvárnenie skutočnosti na základe priameho pozorovania (zrakového, hmatového, sluchového vnímania). Zachytenie tvarov, štruktúr a farebnosti prírodnín. Zachytenie veľkosti, tvarov a materiálov vecí dennej potreby. Výtvarné stvárnenie *kresbou* (rudka, mäkká ceruzka, kolorovaná kresba, kombinované techniky), *malbou* (suchý a masťný pastel, fixky).

II. Plošné a priestorové úžitkové práce - 32 hodín

Dekoratívne práce

Poznávanie a hodnotenie rôznych výtvarných techník a materiálov. Jednoduché členenie plochy s využitím farby a línie. Ornamentálna kresba, vyplňanie plochy podľa šablóny. Dvojfarebné a trojfarebné kombinácie. Volíme námety v súvislosti s kultúrou bývania a odievania.

Priestorové práce

Modelovanie a priestorové vytváranie s rôznym výtvarným materiálom. Modelovanie dvojrozmerných a trojrozmerných plastiek.

III. Výtvarná kultúra - 4 hodiny

Návšteva výstav prác detí, umelcov, ľudových umelcov, remeselníkov podľa regionálnych možností. Vychádzky zamerané na pozorovanie architektúry a panorámy krajiny. Besedy o ilustráciách a reprodukciách umeleckých diel.

4. Metódy a formy práce

Pri zobrazovaní prírodných a umelých foriem vedieme žiakov k pokusom o výtvarné stvárnenie napríklad kôry stromov, konárov a listov. Žiakov upozorňujeme na funkčnosť a estetiku predmetov dennej potreby. Učíme ich pochopiť výrazové možnosti grafických techník a ich uplatnenie vo výtvarnej výrobe. V kompozíciách dekoratívnych prác vychádzame z ľudového umenia. Učíme ich prezentovať vlastnú prácu v triede, v škole.

5. Medzipredmetové vzťahy

Zručnosti získané kreslením sa stávajú východiskom pre nácvik písania. Učíme deti výtvarne sa prejavovať aj na hodinách slovenského jazyka a literatúry, hudobnej výchovy, vlastivede. Je možné využiť terapeutické pôsobenie predmetu s použitím relaxačných činností spätých s emocionálnym prežívaním žiakov aj na hudobnej výchove.

6. Prierezové témy

Prierezová téma	Tematický celok	Téma
Osobnostný a sociálny rozvoj	Plošné a priestorové úžitkové práce	Vesmír
		Vianočné ozdoby a pohľadnica
		Dopravné značky
		Veľkonočný zajac
		Budova v tvare rastlín alebo zvieracej postavy
Ochrana života a zdravia	Plošné a priestorové úžitkové práce	Mesto
		Mapa ulíc môjho života
		Strašidelný hrad
	Výtvarné osvojenie skutočnosti	Hudba ako obrat tónov
Environmentálna výchova	Výtvarné osvojenie skutočnosti	Víchrice
		Zátišie ovocia
		Les v jeseni
		Jesenný strom
		Plač dúhy

		Jablko a strom
		Kvet orgován
		Rozkvitnutá lúka
Regionálna výchova a ľudová kultúra	Výtvarná kultúra	Beseda o umení
	Výtvarné osvojenie skutočnosti	Erb dediny alebo mesta
		Povolanie
	Plošné a priestorové úžitkové práce	Fantastické zviera
Mediálna výchova	Výtvarné osvojenie skutočnosti	Šperk pre mamu
		Moja trieda
	Plošné a priestorové úžitkové práce	Hra s vlastným menom
Multikultúrna výchova	Výtvarná kultúra	Čínsky drak
	Výtvarné osvojenie skutočnosti	Auto, bicykel
		Zážitky z prázdnin
	Plošné a priestorové úžitkové práce	Krajiny v okolí školy
		Hlava
		Moja knižka
		Ozdoby z papiera
	Zapúšťanie do mokrého podkladu - pavúčia sieť	

7. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

- odborné publikácie k daným témam
- encyklopédie
- webové stránky
- edukačné DVD vyučovania výtvarnej výchovy
- materiálno-technické a didaktické prostriedky
- pomôcky k jednotlivým vyučovacím jednotkám

8. Hodnotenie predmetu

Na hodnotenie predmetu vychádzame z Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie žiakov špeciálnej školy. Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Snaha každého učiteľa 4. ročníka je pozitívne hodnotiť. V danom predmete sú žiaci priebežne klasifikovaní. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení známami.